

4-3-17

དེ་ནས་ཡང་དང་སློང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་དང་སློང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག།

Then again Sage **Rig pa'i shes** (Rigpai Yeshi) said these words , “O Great Sage, listen.

ལས་ལྔ་འཇམ་རྩི་རུང་དང་མི་རུང་དང་། ལྷོ་ར་བ་བཏང་ཐབས་པན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་སོ། །

Mild enema (**'djam rtsi**), which is one of the **las lnga**, is explained through its indications, contra-indications, formulations, methods of application, benefits and adverse effects.

རུང་བ་རླུང་སྐྱེན་ལྷོ་སྐྱོས་ཚུམ་བ་འཇུ། །ལུ་བ་བཏང་དང་ལྷོ་མཚན་འབྱམས་བ་དང་། །རླུ་ལོང་མཁལ་རྐྱེད་གང་བ་རྒྱས་བ་
དང་། །ལྷོ་བས་རླུང་སྐྱེན་སྐྱེན་རླུང་ནད་ཀུན་ལ་བཏང་། །

Mild enema (**'djam rtsi**) is indicated for those suffering from **rlung skran**, stomach distention, diarrhea of undigested food, depleted sperm and excessive menstruation. It is also indicated for the development of cold disorders in the small intestine, the large intestines and the kidney and the waist as well as for weak physical strength, **srin** disorders of the lower part of the body and all kinds of **rlung** disorders.

མི་རུང་དམུ་འོར་ནད་དང་ཡི་ག་འཚུས། །དུག་ནད་མཚན་པ་རླུ་ལོང་སློང་ཚད་དང་། །ཚོལ་ཆེས་མ་ལྷོ་བད་ཀན་རྒྱས་ལ་སྤང་། །

Mild enema (**'djam rtsi**), is contra-indicated for those suffering from **dmu**, **'or**, anorexia, poisoning, liver disorders, hot disorders of the vessel organs such as the disorders of the small and the large intestines, the obese, those with **ma zhu** and increased **bad kan**.

སློར་བ་སླེ་འཇམ་བཏུ་འཇམ་བཏུ་མ་སླེན། །རླུང་རྒྱུང་མཁལ་བ་བད་ཀན་ལྡན་ལ་སྤྱད། །

Compound the three formulation of **sle 'jam**, **bkru 'jam** and **bkru ma slen** to treat the disorders of single natured **rlung**, **rlung** combined with **mkhris pa**, and with **bad kan** respectively.

དང་པོ་ལུག་ཤ་འབྲི་ཡི་འོ་མ་མར། །རུ་རྟ་དེ་བ་དུ་རུ་པི་པི་ལིང་། །རྒྱམ་ཚྭ་ཨ་རུ་ར་སྤྱར་སླེ་འཇམ་ཡིན། །

First **sle 'jam** is compounded by adding **ru rta**, **de ba da' ru**, **pi pi ling**, **rgyam rtswa** and **a ru ra** into the meat broth of sheep, and milk and the clarified butter of **'bri**.

གཉིས་པ་རྒྱུ་གནས་ཤ་ལུ་བ་འོ་མར། །ཤོང་སྐྱེན་དུར་བྱིད་སྤྱར་བ་བཏུ་འཇམ་སོ། །

Second, addition of the above medicinal ingredients and **dur byid** into the meat broth of aquatic animals, milk and the clarified butter of cow, is called **bkru 'jam**.

གསུམ་པ་སྐྱམ་སའི་ཤ་ཁུ་ར་འོ་མར། རྩོད་སྐྱེན་སོ་ཆ་སྐྱུར་བ་བཟུ་མ་སྟེན། །

Third, addition of the above ingredients and **so cha** into the meat broth of dry land animals, milk and the clarified butter of goat, is called **bkru ma slen**.

མར་རབ་ཤ་ཁུ་འབྲིང་ལ་འོ་མ་ཐ། །ཤ་གྲོགས་འོ་མ་འོ་གྲོགས་མར་ཉིད་གཅེས། །

Butter, meat broth and milk when used as medicinal vehicles are considered best, medium and least respectively. It is important to note that milk enhances the efficacy of meat broth and clarified butter enhances the efficacy of milk.

ལ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་ཤིང་ཀུན་ལ་ར་ཚྲོ། །བད་ཀན་ལྡན་ལ་སྐྱ་དང་བི་བི་ལིང། །མཁྲིས་བར་ལྡན་ལ་སྟེ་ཏེས་ཀྱི་ཕྱེ་བ། །སྐྱེན་ལ་རྒྱ་ཚྲོ་སྟེན་ལ་བྱི་ཏང་ག། །མོ་ལོང་སྟོས་ལ་རུ་རྟ་སྟེ་བ་བར་བྱ། །

Add **shing kun** and **kha ru tshwa** as supplementary ingredients for **rlung** disorders while **sga** and **pi pi ling** are added for combined disorders of **rlung** and **bad kan**. The additional ingredients of **sle tres** and **kyi lce** are added for a combined disorder of **rlung** and **mkhris pa** whereas **rgya tshwa** is added for **skran**. **Byi tang ga** is added for **srin** disorders and **ru rta** for the stomach and the large intestine.

བཏང་ཐབས་ལྟེན་གང་སྟེ་གང་སྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ། །འོ་དྲོད་ཅམ་བསྟོས་གོད་པ་གཅེ་ཏུ་ཡིས། །དགོང་དུས་བཤད་བསལ་ལྟེས་ཀྱི་བཅས་བྱས་ལ། །ཤིང་པའི་དབྱགས་བཏོན་མ་སྐྱད་བཅུག་ལ་བཏང་། །གན་རྒྱལ་ཉལ་ལ་རྒྱབ་བཅོས་རྐང་མཐེལ་བརྟུང་། །རྐང་མཐེབ་ནས་བཟུང་གནམ་དུ་བཏེག་ལ་གསེག། །སྐྱེས་སྐྱད་འཕོངས་སྟོད་གན་རྒྱལ་མ་གང་བསྟེལ། །སྟེ་འཇམ་དབྱུང་དུས་ཉི་ལུབ་སྟོད་དུས་ཡིན། །དེ་མ་བྱུང་ན་ནི་རུ་ཏུ་ཡིས་བསྟ། །རྒྱུད་ཤས་མེ་དྲོད་ཆེ་ལ་བསྐྱུད་ལ་བཏང་། །དེ་མ་ཡིན་ན་ལྷག་ལན་བཏང་བར་བྱ། །

The method of application is as follows: Heat one **khyor**, one **phul** and half **phul** of the quantities of medicinal ingredients into a warmth of freshly drawn milk. Put the compound into an enema bag made from dried animal stomach and fix a **bcas**¹ to it. Cleanse the bowel the previous evening and lie down in an appropriate position. Expel the air formed inside the bag and then insert the **bcos** carefully without hurting the anus. Lie down thereafter in a supine position with the lower part of the body raised to ensure the proper flow of medicine, followed by tapping the feet. Hold the big toes and raise them up to shake the body if the medicine spills out, and remain lying on low pillow with the buttocks raised in a supine position without getting cold. He appropriate time for administering **sle 'jam** is at sunse and the discharge of the mixture will occur by dusk. If it fails, evacuate with strong enema. In the case of **rlung** dominant disorders accompanied with strong **me drod**, administer the medication continuously, in the case of a contrary condition, use the inducing agent several times.

¹ **Bcas** is a conical instrument used to administer medicines through the anus.

ཕན་ཡོན་རྒྱུ་གཞོན་བད་མཁྲིས་ནད་ཞེན་སྤོང་།།

Mild enema ('*djam rtsi*) is beneficial in suppressing *rlung* and arousing the adhered *bad kan* and *mkhris pa* disorders.

བཏང་དྲགས་ཡི་ག་འགག་ཅིང་མ་དྲོད་འཆེ།།

Excessive application hinders appetite and diminishes *me drod*.

ནི་ཅ་ཉ་སྤེལ་གཞོན་མེད་ནད་ཀུན་འདྲེན། །དེ་ཕྱིར་ཟུངས་ངན་ནད་རྣེད་གསོ་དཀའ་ལ། །གཅིག་དང་གཉིས་སྤེལ་ལན་མང་
བཏང་བས་ཚོག་ཤེས་གསུངས་སོ།།

Alternating strong enema (*ni ru ha*) with mild enema drains all the disorders without causing adverse effects. Therefore, each use of mild enema alternating with two applications of strong enema, can be administered many times for those with weak bodily constituents and chronic intractable disorders." Thus it was said.

བདུད་རྩི་སྤོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་ལས་ལྔ་འཇམ་རྩིའི་ལེའུ་སྤེ་བཅུ་བདུན་པའོ།།

This is the seventeenth chapter, which reveals mild enema of the *las Inga*, from the Secret Quintessential Instructions on the Eight Branches of the Ambrosia Essence Tantra.